

Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem

Zrínyi Miklós:

- 1620-ban Csáktornyan született. Arisztokrata család sarja. Édesapja korán meghal, fia neveltetését Pázmány Péterre bízta.
- Tanulmányai: Grazi jezsuita iskola, bécsi és nagyszombati egyetem
- Sok helyen megfordul: Itáliában: Nápoly, Róma, Firenze
- Élete fő célja: Török kiűzése a középső területről
- Példaképe: Mátyás király, mert állandó hadserege volt
- Ráébredt arra, hogy saját céljai és a magyarság érdekei ellentétben állnak a királyi politikával
- 1664-ben Csáktornyan egy vadkan áldozatául esett(a közvélemény szerint merénylet a Habsburgok részéről)

Szigeti veszedelem:

- Halhatatlanságot biztosító mű
- Dédapja, Zrínyi Miklós várvédelmét dolgozza fel
- Történelmi források és krónikák:
  - Népi hiedelmek szerint a török a magyarság isteni büntetése és a katonák lelkét az angyalok viszik a menybe
  - Dédapjának állít emléket, aki 1566-ban 500 magyar katonával több 10000 törökkel szembe védte a Szigeti várat
- Műfaja:
  - eposz, hősköltemény
- Mintái:
  - Homérosz eposzai (Iliász és Odüsszeia)
  - Vergilius Aeneis
  - Tinódi Lantos Sebestyén: Históriás énekek
- Eposzi kellékek:
  - In medias res:
    - nem tartja be, kezdetektől meséli a történetet
  - Témamegjelölés:
    - 2. Versszakban
    - Török elleni harc
  - Segélykérés:
    - Szűz Máriához, magyarok védőszentjéhez szóló fohász
    - Követendő példaképéé emeli dédapját, aki a kereszténységért, Krisztus nevéért halt önzetlenül hősi halált
- Isteni beavatkozás:
  - Az Úr elküldi Mihály arkangyalt a pokolba, hogy küldjön valamiféle szörnyet, hogy segítse Szulejmánt, ekkor bízza meg, hogy támadja meg a magyarokat (20. Vsz.)
  - Amikor Zrínyi könyörög Istenhez, hogy mentse meg a katonáit a fészület 3szor meghajlik (78. vsz.)
  - Zrínyit és katonáit angyalok viszik a menybe (106-108. vsz.)

- Seregszemle:
  - Szultán jellemzése (dicséretét zengi, jó hadvezért, méltó ellenfél Zrínyinek)
  - Ismétlés, epikus hasonlat: nem található benne
- Állandó jelzők

Zrínyi jelleme:

- „krisztus katonájának” nevezi az író
- Mártírként hal meg
- A közelgő halál számára jutalom

A szigeti hősök erkölcsi fölényrel rendelkeznek

Zrínyi beszédet tart. Érvelésének célja: meggyőzés, sikerül neki.

A vitézek megesküsznek, hogy megvédik a várat.

A galamb elfogásával rájönnek a törökök, hogy nem sokáig bírják már a magyarok, így mégse vonulnak el, hanem újra támadnak.

Az utolsó nagy támadásba pokolbeli szörnyek és angyalok is beavatkoznak.

Zrínyi megöli Szulejmánt-> keresztény vértanú lesz, megnyílik számukra Isten országa

Barokk sajátosságok:

- Az író utal az ostrom idejére: 1566 versszakból áll
- A Föld mellett mennybeli és pokolbeli helyszínek is vannak
- A főhős Krisztus katonája-> hitért, országért halt meg

Mű szerkezete:

- 15 énekből áll
- 3 indítószerű van:
  - Az úr parancsot ad Szulejmánnak
  - Budai pasa megtámadja Palotavárat
  - Szigetváron Zrínyi imádkozik az Úrhoz
- A mű nagy része ostromot ír le, de vannak benne párhuzamok is. Szerelem, párbaj, véletlen (postagalamb)
- Az író számára nem a történelmi pontosság, hanem az eszmei mondanivaló volt a fontos
- Elérkezett az idő a török kiűzésére.
- A vesztes csatát erkölcsi győzelemként mutatja be.
- Ezt segítő mozzanatok:
- Óriási török túlerő
- Pokolbeli erős bevonása
- A török rossz célért küzdött (zsákmányszerzés, fosztogatás, rablás)
- A magyarok célja tiszta (kereszténység, haza, család védelme)
- Zrínyit ember nem tudja legyőzni, csak egy távoli puskagolyó
- Az angyalok serege viszi fel a magyarok lelkét a mennybe

Barokk mondatszerkesztés: Hosszú, átgondolt, ritmikus körmondatok

Verselés: ütemhangsúlyos

Nyelvezete: török, horvát, latin szavak is vannak benne

A nyelve gazdag-> a halált több mint 50 féleképpen szemlélteti
Népnyelvből vett fordulatok is vannak benne
A magyarság a keresztény Európa pajzsa
Jeremiádok történelem szemléletét közvetíti.